

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2008. augusztus 7.)

a 98/26/EK és a 2002/47/EK irányelv módosításáról szóló irányelvre irányuló javaslatról

(CON/2008/37)

(2008/C 216/01)

Bevezetés és jogalap

2008. május 22-én az Európai Unió Tanácsa felkérte az Európai Központi Bankot („EKB”) arra, hogy alkosson véleményt a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló 98/26/EK irányelvnek és a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47/EK irányelvnek a kapcsolódó rendszerek és hitelkövetelések tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról ⁽¹⁾ (a továbbiakban: „irányelvtervezet”).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó szerződés 105. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdésén alapul. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17. cikke (5) bekezdésének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

*A 98/26/EK irányelv módosításai***1. Éjszakai órákban történő elszámolás**

Az EKB támogatja, hogy a 98/26/EK irányelv ⁽²⁾ 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő védelmet terjesszék ki az éjszakai órákban történő elszámolási szolgáltatásokra is, ami elengedhetetlen, hiszen az éjszakai órákban történő elszámolást a rendszerek egyre gyakrabban alkalmazzák a tömeges és lakossági átutalások elszámolására.

2. A biztosíték védelme a fizetéseképtelenség hatásaival szemben

- 2.1. Az EKB a következő okokból javasolja az 98/26/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének további módosítását. A 9. cikk (1) bekezdésének értelmében az EKB és a tagállami központi bankok számukra nyújtott biztosítékhoz való jogát nem érinti a biztosítékot nyújtó résztvevő vagy partner ellen indított fizetéseképtelenségi eljárás. Az ilyen biztosítékok csak ezen követelések kielégítésére használhatók fel. Némi ellentmondásra adhat okot, ha a 9. cikk (1) bekezdését úgy értelmezik, hogy a központi bank műveleteivel (beleértve a sürgősségi ügyleteket is) összefüggésben nyújtott biztosítékot csak „elszigetelik” a

⁽¹⁾ COM(2008) 213 végleges.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelve (1998. május 19.) a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről (HL L 166., 1998.6.11., 45. o.).

központi bank számára annak a biztosítékot nyújtó résztvevője vagy partnere ellen indított fizetési képtelenségi eljárás hatásaitól. A központi bankok számára a központi banki hitelműveletek tekintetében a 98/26/EK irányelv szerint nyújtott biztosíték védelmének értékelésekor bizonytalanságra adhat okot, hogy a központi bankok számára biztosított védelem kiterjed-e olyan harmadik féltől származó biztosíték nyújtására, amely nem résztvevő a központi bank által üzemeltetett rendszernek, illetve amely nem partnere a központi banknak.

2.2. Jelenleg úgy tűnik, hogy egyes tagállamok olyan módon ültették át a 98/26/EK irányelv 9. cikkének (1) bekezdését, hogy az nem nyújt védelmet a központi bank számára olyan harmadik fél által nyújtott biztosíték tekintetében, amely nem résztvevője vagy partnere a központi banknak, míg a legtöbb tagállam úgy ültette át a 9. cikk (1) bekezdését, hogy az kifejezetten az említett harmadik felek által nyújtott biztosíték tekintetében biztosítson védelmet a központi bankok számára. Emellett egyes tagállamok a kérdéses rendelkezés szövegét szó szerint átvitték, és ezen országok körében értelmezés kérdése, hogy a központi bankok számára az ilyen harmadik felek által nyújtott biztosíték védelmet élvez-e.

2.3. A fentiekre tekintettel a 98/26/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdése szövegének egyértelművé tételével biztosítható a központi bankok számára a harmadik felek (beleértve többek között a központi bankok által üzemeltetett rendszerek résztvevőinek vagy központi bankok partnereinek leányvállalatát is) által nyújtott biztosíték összehangolt „elszigetelése”. Ez biztosítaná a jogbiztonságot a központi bankok által nyújtott, biztosítékkal érintett hitelek tekintetében a jogbiztonságot, különösen pedig a korszerű likviditás-összevonási műveletek védelmét, például a TARGET2-ben, a központi bank által üzemeltetett rendszer résztvevője nevében biztosítékot nyújtó harmadik fél fizetési képtelenségével szemben. Ez a reform különösen fontos lehet a központi bank likviditási műveletei tekintetében pénzügyi nehézségek idején, amikor arra lehet számítani, hogy egy partnerre vonatkozó likviditás tekintetében a partner nevében egy harmadik fél nyújthat biztosítékot.

3. A rendszerben való részvétel

3.1. A 98/26/EK irányelv 2. cikkének f) pontja lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a közvetett résztvevőt is résztvevőnek tekintsék, amennyiben a rendszerkockázat szempontjából biztosított, és az adott közvetett résztvevő a rendszer számára ismert. A „rendszer számára ismert” hasznos követelmény, mivel a rendszer egyébként nem lenne képes megállapítani, hogy mely közvetett résztvevők tartoznak a rendszer védelmi körébe. A „közvetett résztvevő” fogalom meghatározásánál ezért egy feltételt kellene bevezetni annak előírásával, hogy a közvetett résztvevőknek ismertnek kell lenniük a rendszer-üzemeltető számára. Ez előmozdítja a rendszer-üzemeltető 10. cikk második bekezdése szerinti azon kötelezettsége teljesítését is, hogy értesítse a tagállamot, mely ország joga irányadó a rendszer tagjaira, ideértve az esetleges közvetett résztvevőket is, illetve a bekövetkezett változásokat is.

3.2. A kételyek elkerülése érdekében a résztvevő és a közvetett résztvevő fogalom meghatározását módosítani kellene annak egyértelművé tétele érdekében, hogy ezek a fogalom meghatározások taxatív jellegűek, és csak a meghatározott fogalmakban megadott típusú szervezetek tartoznak ide. Az alkalmazásban felmerülő eltérésekkel kockázatná a 98/26/EK irányelv által a határon átnyúló rendszerek számára biztosított védelmet.

3.3. A „rendszer” kifejezés helyébe emellett a résztvevő és a közvetett résztvevő fogalom meghatározásában adott esetben az újonnan meghatározott „rendszer-üzemeltető” fogalomnak kellene lépnie, mivel a rendszereknek általában nincs jogi személyisége, és a rendszer-üzemeltető lép fel résztvevőként másik rendszerben, biztosítva ilyen módon a rendszerek közötti kölcsönös részvételt.

4. A rendszer meghatározása

4.1. A rendszernek a 98/26/EK irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti fogalom meghatározása módosításra szorul. A „rendszer” kifejezésnek megfelelően tükröznie kell a fennálló megállapodások teljes körét, hogy a 98/26/EK irányelv által biztosított védelem a rendszerek lehető legteljesebb körére kiterjedjen, és ezáltal minimalizálható legyen a rendszerkockázat. Különösen a 2. cikk a) pontjának első és második francia bekezdésében jelenleg szereplő fogalom meghatározás nem tükrözi pontosan a legtöbb rendszer létrehozásának módját. A legtöbb rendszerben a rendszert létrehozó megállapodás nem csupán a

részrtvevők közötti szerződés, hanem a rendszer működése tekintetében a rendszer-üzemeltető által elfogadott vagy jogi aktusokban meghatározott szabályok és szabályozások együttese. A résztvevőktől elvárják, hogy betartsák e szabályokat. Kivételt képeznek és nem normának tekintendők a többoldalú szerződéses megállapodásokon alapuló rendszerek, ahogy azt a 2. cikk a) pontjának jelenlegi szövegezése szerint feltételezni lehet. Egy rendszer-üzemeltető, akárcsak a központi értékpapír-letétkezelő, a tőzsde vagy a központi bank, általában egyoldalúan hoz létre rendszert. Ezzel összefüggésben a 2. cikk a) pontját olyan módon kellene megszövegezni, hogy alakszerű megállapodás létrehozható szerződéssel, szokásos üzleti feltételek mellett vagy jogalkotási úton, vagyis törvénnyel vagy végrehajtási rendelettel. Ilyen módon a rendszer meghatározásának olyan alakszerű megállapodásra kell utalnia, amelynek három vagy több résztvevője „van”, és nem ilyenek „között” jön létre; ehhez a változtatáshoz módosítani kell a 2. cikk a) pontjának második francia bekezdését.

4.2. A rendszer jelenlegi meghatározása szerint nem egyértelmű, hogy az elszámolási rendszerek, vagyis a központi partnerek vagy elszámolóházak védelemben részesülnek-e a rendszerkockázattal szemben a 98/26/EK irányelv értelmében. Bár a bizonytalanság elkerülése érdekében számos tagállam értesítette a Bizottságot elszámolási rendszereiről a 2. cikk a) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében, a „számolja el vagy” kifejezést kellene beilleszteni a „hajtja végre a résztvevő felek egymás közötti átutalási megbízásait” kifejezés elé a 2. cikk a) pontjának első francia bekezdésében, hogy az ilyenfajta szervezetek saját jogukon szintén egyértelműen rendszernek legyenek tekinthetők.

4.3. Emellett a rendszer kifejezést rugalmasan kell meghatározni annak érdekében, hogy a rendszerek szerveződésében bekövetkező jövőbeli fejlemények is ide érthetők legyenek. Különösen kellően tágan kell meghatározni, hogy bármilyen, az eurorendszer által kialakítandó vagy – az EKB-val kötött megállapodás alapján a résztvevőkre kötelező EKB jogi aktus által történő létrehozás esetén – az EKB által kijelölendő és a tagállam jogának hatálya alá tartozó bármilyen jövőbeli rendszer ide tartozhasson. Mindenestre egy EKB jogi aktus által létrehozott rendszerre szintén alkalmazandónak kellene lennie a rendszer 98/26/EK irányelv 2. cikkének a) pontjában szereplő meghatározásának.

5. A rendszerbe kerülés időpontja, a visszavonhatatlanság és az interoperábilis rendszerek

5.1. Az EKB szerint a „rendszerbe való bekerülés időpontja” a 98/26/EK irányelv 3. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában egyértelműsítendő. A 3. cikk (3) bekezdése szerint az átutalási megbízás rendszerbe történő bevitelének időpontját az adott rendszer szabályai határozzák meg. Magát a rendszerbe kerülés időpontját nem határozzák meg, így az rendszerenként eltér fogalom meghatározását és tényleges bekerülését illetően is. Amennyiben a rendszerre irányadó nemzeti jog meghatározza a bekerülés időpontját, a rendszer szabályainak összhangban kell lenniük az ilyen meghatározásokkal. A nemzeti jognak azonban kellő rugalmasságot kell biztosítania a rendszerbe kerülés időpontjára vonatkozó szabályok tekintetében, hogy azokat ki lehessen igazítani egy adott rendszer műveletei sajátos jellegének figyelembe vétele, illetve a kifinomult elszámolási/optimalizálási eljárások védelme érdekében. Emellett fontos, hogy az interoperábilis rendszerek között valamennyi érintett rendszer szabályai tekintetében lehetővé tegyék a rendszerbe bekerülés időpontjának kellő rugalmassággal történő meghatározását, a rendszerek közötti elszámolások védelme és ilyen módon az interoperabilitás biztosítása érdekében. Az EKB ajánlja a 3. cikk (4) bekezdésének egyértelművé tételét ennek megfelelően az azzal kapcsolatos bizonytalanságok felszámolása érdekében, hogy a rendszerek bizonyos mértékben maguk döntenek a megfelelő bekerülési időpontról, és e tekintetben nem köti ezeket a nemzeti jog, ami merev és nehezen változtatható is lehet. Hasonló megfontolások érvényesek a visszavonhatatlanság fogalmára a 98/26/EK irányelv 5. cikkének alkalmazásában.

5.2. Az EKB támogatja az interoperábilis rendszerekkel kapcsolatos módosításokat, mivel az ilyen rendszerek száma és jelentősége határozottan megnőtt a 98/26/EK irányelv elfogadása óta. A rendszerek kapcsolatokat, sőt közvetített kapcsolatokat hoztak létre egymás között, és más rendszerekhez résztvevőként vagy egyéb interfész útján férnek hozzá. Az EKB mindazonáltal azt javasolja, hogy az „interoperábilis rendszerek” fogalom meghatározásában a „rendszer (system)” szó helyébe lépjen a „két vagy több rendszer közötti megállapodás (arrangement)” kifejezés annak érdekében, hogy azt minden lehetséges kapcsolattípusra alkalmazni lehessen, egyidejűleg elkerülve azt a látszatot, hogy a rendszerek egy új kategóriájára került kialakításra. Gyakorlati példával élve az eurorendszer TARGET2 fizetési infrastruktúrája ⁽¹⁾ számos jogilag elkülönülő fizetési rendszerből áll, melyeket egy EKB-iránymutásra alapuló egységes technikai platform kapcsol össze. Emellett több mint 60 egyéb rendszer (ideértve a nem az euroövezetbe tartozó országokéit is) kapcsolódik a TARGET2-höz, annak résztvevőjeként vagy a kiegészítő rendszer interfész útján kétoldalú megállapodások révén.

⁽¹⁾ EKB/2007/2 iránymutatás (2007. április 26.) a transzeurópai atomizált valós idejű bruttó elszámolási rendszeréről (TARGET2) (HL L 237., 2007.9.8., 1. o.).

6. A rendszer-üzemeltetőkre vonatkozó értesítés és felügyelet

Az EKB üdvözlí a rendszer-üzemeltető 2. cikk új o) pontjában adott fogalom meghatározását, bár megítélése szerint a meghatározást némiképpen módosítani kell annak biztosítása céljából, hogy abba beletartozzanak azok a rendszerek is, amelyek több résztvevőből állnak, de nem rendelkeznek egyetlen rendszerüzemeltetővel. Ugyanezen okból az irányelv 3. cikkének (1) bekezdését is némileg módosítani kellene annak biztosítására, hogy a fizetéseketelenségről való tudomás tekintetében a bizonyítási teher a megfelelő rendszer-üzemeltetőt terhelje. Ezen túlmenően az EKB egyetért a 98/26/EK irányelv 10. cikkének olyan módon történő módosítására vonatkozó javaslattal is, hogy a tagállamok a Bizottság rendszerekről történő értesítése mellett a rendszer üzemeltetőjét is feltüntessék. Az EKB fenti 4.3. bekezdés szerinti javaslatával összhangban azonban módosítani kellene a 10. cikk (1) bekezdését úgy, hogy a rendszer meghatározásába tartozzanak bele az EKB jogi aktusai által létrehozott rendszerek is azért, hogy a tagállamok vagy adott esetben az EKB értesíthessék a Bizottságot a rendszerekről és a rendszer-üzemeltetőkről. Az EKB szerint a 10. cikknek a bizottsági javaslatból hiányzó (3) és (4) bekezdését vissza kell állítani. Az illetékes nemzeti hatóságok rendszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó hatáskörét elismerő 10. cikk (3) bekezdésének elő kellene írnia, hogy tiszteletben kell tartani a központi bankok pénzügyi stabilitással kapcsolatos feladataikon alapuló felvilágozási hatáskörét.

7. Elektronikuspénz-intézmények mint a rendszerek résztvevői

A „hitelintézetek”-nek a 98/26/EK irányelv 2. cikke módosított b) pontjában szereplő fogalom meghatározása, amely hivatkozik a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (átdolgozás) ⁽¹⁾ szereplő fogalom meghatározásra, lehetővé teszi az elektronikuspénz-intézmények számára, hogy résztvevői legyenek a 98/26/EK irányelvvel összhangban kijelölt rendszereknek, amennyiben az elektronikuspénz-intézményeket hitelintézetként szabályozzák. Az EKB ezt pozitív jogalkotási módosításnak tekinti, amely előmozdíthatja a rendszerek stabilitását. Az elektronikuspénz-intézmények hitelintézet státuszának esetleges megváltozása a 98/26/EK irányelv további felülvizsgálatát teszi szükségessé.

8. Kollízió

A számlán megjelenő értékpapírok valamennyi aspektusára vonatkozó egyértelmű és egyszerű kollíziós szabály fontos a pénzügyi eszközök hatékony és biztonságos határon átnyúló birtoklása és átutalása tekintetében. Az EKB osztja a Bizottság azon nézetét, hogy a 98/26/EK irányelvben, a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽²⁾ és a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló, 2002. június 6-i 2002/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽³⁾ foglalt hatályos kollíziós szabályok növelték a jogbiztonságot az alkalmazandó jog meghatározása tekintetében. Az EKB tudomásul veszi továbbá a Bizottság által annak „Kollízió: a PRIMA szabály korszerűsítése a közvetített értékpapírok tekintetében” című tanulmányában tett megállapításokat, amelyek szerint egy egységes kollíziós rendszernek a Közösségen belül a határon átnyúló értékpapír-elszámolásra és -kiegyenlítésre való gyakorlati alkalmazása továbbra is különbségeket tár fel a tagállamok között a „számla elhelyezkedésének” értelmezése tekintetében. A közösségi rendszer tehát még mindig nem biztosítja a lehető legnagyobb mértékű kiszámíthatóságot és biztonságot az alkalmazandó jogot illetően.

Ennek megfelelően az EKB nagy érdeklődéssel kíséri figyelemmel a Bizottság kezdeményezését a meglévő közösségi rendszer egyértelműségének javítása tekintetében. A kérdés összetettségére tekintettel az EKB szerint egy ilyen általános felülvizsgálatnak nem az irányelvtervezettel összefüggésében kellene megtörténnie.

A 2002/47/EK irányelv módosításai

9. Hitelkövetelések

- 9.1. Az EKB nyomatékosan üdvözlí a 2002/47/EK irányelv tekintetében javasolt módosításokat, amennyiben ezek célja a hitelkövetelések központi bankok által biztosítékként való alkalmazásának előmozdítása. E változtatások biztonságosabbá teszik a központi bankok Európai Unión belüli jogi helyzetét a hitelkövetelések biztosítékként való elfogadásakor; tekintettel a hitelkövetelésekre az egyes uniós joghatóságok

⁽¹⁾ HL L 177., 2006.6.30., 1. o.

⁽²⁾ HL L 125., 2001.5.5., 15. o.

⁽³⁾ HL L 168., 2002.6.27., 43. o.

szerint vonatkozó, egyébként nem harmonizált szabályokra. A központi bankok műveleteiben a hitelkövetelések biztosítékként való alkalmazásának lehetősége nagy jelentőségű a hitelintézetek szempontjából az euroövezeten belül, mivel ezek mérlege nagy mennyiségű hitelkövetelést tartalmaz. Az eurorendszer számára nagy jelentőséggel bírna, ha képes lenne a hitelköveteléseket fedezetként felhasználni a 2002/47/EK irányelvvel létrehozott rendszer keretében, ezzel elősegítve ezen eszközfejta informális és hatékony operatív kezelését, különösen elektronikus eszközökkel és határokon átnyúló helyzetekben. Ezért az EKB e tekintetben azt tanácsolja, hogy a Bizottság által javasolt szöveg kerüljön elfogadásra anélkül, hogy a tagállamok végrehajtási lehetőségeket kapnának, ami aláásná az ilyen fedezetelfogadás érvényességét és jogbiztonságát.

9.2. A 2002/47/EK irányelv 1. cikke (4) bekezdésének a) pontja tekintetében javasolt változtatások annak alkalmazhatóságát a központi bank hitelműveleteinél a hitelkövetelések biztosítékként való elfogadhatóságára korlátozzák. Az EKB és az eurorendszer tekintetében ez elegendő. Azonban a javasolt módosítás túllép a hitelkövetelések kizárólag központi banki műveletekre való felhasználásán, és javasolja, hogy a 2002/47/EK irányelv szabályai bármilyen olyan hitelkövetelésre alkalmazhatók legyenek, melyek biztosítékként elfogadhatók a központi bank uniós hitelműveletei tekintetében. Felmerül az átláthatóság kérdése azt illetően, hogy a javasolt változtatás milyen mértékben teszi lehetővé emellett a nem központi banki biztosítékelfogadók számára, hogy biztosítékként elfogadják az ilyen elfogadható központi banki hitelköveteléseket. Nem minden uniós központi bank rendelkezik könnyen hozzáférhető elfogadhatósági kritériumokkal a hitelkövetelések biztosítékként való elfogadása tekintetében, ami megnehezítheti a nem központi banki biztosítékelfogadók számára annak tényleges eldöntését, hogy az általa biztosítékként elfogadandó hitelkövetelés valóban elfogadható-e. Emellett az eurorendszer és a nem az euroövezetbe tartozó központi bankok által alkalmazott elfogadhatósági kritériumok eltérhetnek, és az ilyen kritériumokat idővel módosíthatják is. Ennek megfelelően a jogbiztonság és az EU-n belüli tisztességes versenyfeltételek biztosítása érdekében az EKB ajánlja, hogy a 2002/47/EK irányelv szerinti hitelkövetelések tekintetében hozzanak létre egy egyszerű és egységes fogalommeghatározást, amely az ilyen hitelköveteléseket nem kapcsolja a központi bankok elfogadhatósági kritériumaihoz. A hitelköveteléseknek a 2002/47/EK irányelv alkalmazási köre meghatározása céljából történő ilyen meghatározásának eléggé tágnak kell lennie ahhoz, hogy az eurorendszer által elfogadott hitelkövetelésekre is kiterjedjen. Ilyen egységes fogalommeghatározás elfogadhatóságának hiányában legalább annak biztosítása fontos, hogy az eurorendszerben ténylegesen biztosítékként alkalmazott hitelkövetelések a 2002/47/EK irányelv új fogalommeghatározásának hatálya alá tartozzanak.

9.3. A javasolt módosítások köre nem tartalmazza a hitelkövetelések határon átnyúló biztosítékként való elfogadására alkalmazandó kollíziós szabályok egyértelműsítését. A 2002/47/EK irányelv kollíziós szabályokról szóló 9. cikkének jelenlegi szövege csak számlán megjelenő értékpapírokkal foglalkozik, és a hitelkövetelésekre egyértelműen nem alkalmazandó. A hitelkövetelések határon átnyúló biztosítékként való elfogadása tekintetében rendkívül fontos az alkalmazandó kollíziós szabályok összehangolása. A biztosítékként alkalmazott hitelkövetelések számos joghatóságot érinthetnek: az adóset, a hitelezőt, a megállapodását stb., és a jogbiztonság érdekében a feleknek pontosan ismerniük kell, hogy melyik jog alkalmazandó a hitelkövetelések biztosítékként való elfogadásának érvényessége és elsőbbsége tekintetében. Az EU-ban a követelések átruházásának harmadik felekkel kapcsolatos hatásaira vonatkozó kollíziós szabályok jelenleg nincsenek harmonizálva; az alkalmazandó jogot illetően bizonytalanság áll fenn, és a feleknek adott esetben egynél több joghatóság szerinti követelményeknek kell megfelelniük annak biztosítása érdekében, hogy a biztosíték általuk való elfogadása jogilag megalapozott legyen. Ez komoly akadály, és nagymértékben előmozdítaná a hitelkövetelések biztosítékként való, határon átnyúló uniós alkalmazását, ha egységes kollíziós szabályok léteznének az ilyen harmadik felekkel kapcsolatos hatások tekintetében. Mivel a Róma I. rendelet nem módosult ⁽¹⁾, különösen fontos az ilyen szabályokról a 2002/47/EK irányelvben rendelkezni. Ilyen közös szabályok határozott előnyöket eredményeznének.

9.4. Az EKB emellett a következő technikai javaslatokkal él az irányelvre irányuló javaslaton belül a konzisztencia biztosítása érdekében a hitelkövetelések 2002/47/EK irányelvben való szerepeltetésével kapcsolatban. Annak biztosítása érdekében, hogy a 2002/47/EK irányelv alkalmazási körébe nemcsak a hitelkövetelések átruházása, hanem elzálogosítása is beletartozik, a 2. cikk (1) bekezdésének c) pontját módosítani kell, hogy abban a pénzügyi biztosítékre való teljes körű jogosultság szerepeljen annak egyértelművé tétele céljából, hogy a hitelkövetelések elzálogosítására és megterhelésére is vonatkozik az „értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás” kifejezés. Emellett a 2. cikk

⁽¹⁾ COM(2005) 650 végleges.

(1) bekezdésének e) pontjában említést kell tenni a hitelkövetelésekre a pénzügyi instrumentumok fogalommeghatározásában. Végül a 3. cikket módosítani kell a nyilvántartásba vétel és az értesítés mellett a „birtoklás átruházása”-ra való hivatkozás céljából, a pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás érvényességi követelményeivel összefüggésben.

10. Nettósítás

Az irányelvtervezetben nem szerepel a 2002/47/EK irányelv vagy a 98/26/EK irányelv fizetéseképtelenségi nettósításról szóló rendelkezéseinek módosítása sem. Mindazonáltal igaz, hogy kritikus jelentőségű a pénzügyi piacokon a pozíciólezárással kapcsolatos képesség a partner fizetéseképtelensége tekintetében. A pozíciólezáró nettósítás kikényszeríthetőségének kérdése ezért nem korlátozódik az egyedi pénzügyi biztosítékról szóló megállapodásokra, hanem az a hitelkockázatot csökkenteni kívánó mindenfajta megállapodás szempontjából fontos. A nettósítás kezelését illetően további lépések szükségesek, nemcsak a 2002/47/EK irányelvben, hanem általában az EU pénzügyi jogi aktusaiban is. Hasznos lenne például, ha fokozottabb konzisztenciát sikerülne elérni a nettósítás és a beszámítás különféle uniós jogi aktusokban szereplő eltérő fogalommeghatározásai között. Ugyanakkor figyelemmel az automatikus pozíciólezárási jogok nemzetközi pénzügyi piacokon működő és rendszer szinten jelentős hitel- és pénzügyi intézetek tekintetében meglévő rendszer szintű jelentőségére, szélesebb körű, uniós szintű vitát kell folytatni a pozíciólezáró nettósítási rendelkezések pénzügyi intézetekre való alkalmazásáról a tőzsdén kívüli származékos értékpapírok piacán, és nem csupán a pénzügyi biztosítékokra vonatkozó megállapodásokban.

11. Szerkesztési javaslatok

A melléklet tartalmazza azokat a szerkesztési javaslatokat, ahol a fentiek az irányelvtervezet módosítását eredményezik.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2008. augusztus 7-én.

Az EKB elnöke
Jean-Claude TRICHET

MELLÉKLET

SZERKESZTÉSI JAVASLATOK ⁽¹⁾

A Bizottság által javasolt szöveg ⁽¹⁾	Az EKB által javasolt szöveg ⁽²⁾
1. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv 2. cikke a) pontjának módosítása	
2. cikk Ezen irányelv alkalmazásában: a) „rendszer” az olyan alakszerű megállapodás: – amely három vagy több résztvevő fél (figyelmen kívül hagyva az esetleges elszámoló ügynököt, központi partnert, elszámolóházat vagy közvetett résztvevőt) között jött létre, közös szabályok és egységes eljárási rend szerint hajtja végre a résztvevő felek egymás közötti átutalási megbízásait, – amely a résztvevő felek által választott tagállam jogának hatálya alá tartozik; azonban a résztvevők csak olyan tagállam jogát választhatják, ahol legalább egyikük székhelye megtalálható, és – melyet az alkalmazandó jog szerinti tagállam rendszernek minősít anélkül, hogy ez a belföldi jog általánosanál megszorítóbb alkalmazási feltételeit gyengítené és erről – miután a rendszer kielégítő voltáról megbizonyosodott – értesítette a Bizottságot.	2. cikk Ezen irányelv alkalmazásában: a) „rendszer” az olyan hivatalos megoldás ^(*): – amely három vagy több résztvevőből áll (figyelmen kívül hagyva az esetleges elszámoló ügynököt, központi partnert, elszámolóházat vagy közvetett résztvevőt) között jött létre, közös szabályok és egységes eljárási rend szerint számolja el vagy hajtja végre a résztvevő felek egymás közötti átutalási megbízásait, – amely a résztvevő felek által választott egy tagállam jogának hatálya alá tartozik; azonban a résztvevők csak olyan tagállam jogát választhatják, ahol legalább egyikük székhelye megtalálható, vagy amelyet egy olyan EKB jogi aktus hozott létre, amely a résztvevőkre az EKB-val kötött megállapodás alapján kötelező és amely egy tagállam jogának hatálya alá tartozik, és – melyet rendszernek minősít és erről értesítette a Bizottságot vagy i) az alkalmazandó jog szerinti tagállam rendszernek minősít (miután a rendszer kielégítő voltáról megbizonyosodott) anélkül, hogy ez a belföldi jog általánosanál megszorítóbb alkalmazási feltételeit gyengítené, vagy ii) az EKB egy EKB jogi aktus által létrehozott rendszerként.

Indokolás – Lásd a vélemény (4) bekezdését

2. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv 2. cikke f) és g) pontjának módosítása	
2. cikk f) „résztvevő fél” az intézmény, a központi partner, az elszámoló ügynök, az elszámolóház vagy a rendszer. [...]	2. cikk f) „résztvevő fél” kizárólag az intézmény, a központi partner, az elszámoló ügynök, az elszámolóház vagy a rendszer-üzemeltető. [...]

⁽¹⁾ A mellékletben szereplő szerkesztési javaslatok alapja az irányelvre irányuló javaslat szövege, továbbá a 98/26/EK és a 2002/47/EK irányelv szövege, amely utóbbiak az EKB szerint szintén módosításra szorulnak. A szerkesztési javaslatok csak az EKB által e véleményben kifejtett javaslatokat tükrözik. A javaslatok értelemszerűen és adott esetben az irányelvre irányuló javaslattal módosított egyéb közösségi irányelvekre is alkalmazandók.

A Bizottság által javasolt szöveg ⁽¹⁾	Az EKB által javasolt szöveg ⁽²⁾
g) „közvetett résztvevő” az intézmény, a központi partner, az elszámoló ügynök, az elszámolóház vagy a rendszer, amely az átutalási megbízásokat teljesítő rendszerben részt vevő intézménnyel fennálló szerződéses jogviszonya alapján az adott rendszeren keresztül átutalási megbízásokat teljesíthet;	g) „közvetett résztvevő” kizárólag az intézmény, a központi partner, az elszámoló ügynök, az elszámolóház vagy a rendszer-üzemeltető , amely az átutalási megbízásokat teljesítő rendszerben részt vevő intézménnyel fennálló szerződéses jogviszonya alapján az adott rendszeren keresztül átutalási megbízásokat teljesíthet, azonban csak abban az esetben, ha a közvetett résztvevő ismert a rendszer-üzemeltető számára;

Indokolás – Lásd a vélemény (3) bekezdését

3. módosítás

Az irányelvtervezet 1. cikke

A 98/26/EK irányelv 2. cikke n) pontjának módosítása

2. cikk	2. cikk
n) „interoperábilis rendszer” az egy vagy több rendszerrel kölcsönös megoldások kialakítását célzó, nem pedig csupán a meglévő szabványos szolgáltatások összekapcsolását eredményező megállapodásban részt vevő rendszer;	n) „interoperábilis megoldások ” az egy vagy több rendszerrel üzemeltető egymással kölcsönös megoldások kialakítását célzó, nem pedig csupán a meglévő szabványos szolgáltatások összekapcsolását eredményező megoldásban részt vevő két vagy több rendszer-üzemeltető;

Indokolás – Lásd a vélemény 5.2. bekezdését

4. módosítás

Az irányelvtervezet 1. cikke (2) bekezdésének f) pontja

A 98/26/EK irányelv 2. cikkének o) pontjának módosítása

o) „rendszer-üzemeltető” az a szervezet, amely a rendszer napi működéséért felel. A rendszer üzemeltetője eljárhat elszámoló ügynökként, központi partnerként vagy elszámolóházként is.	o) „rendszer-üzemeltető” az a szervezet vagy adott esetben szervezetek , amely(ek) a rendszer napi működéséért felel(nek). A rendszer üzemeltetője eljárhat elszámoló ügynökként, központi partnerként vagy elszámolóházként is.
---	---

Indokolás – Lásd a vélemény (6) bekezdését

5. módosítás

Az irányelvtervezet 1. cikkének (3) bekezdése

A 98/26/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének módosítása

Abban a kivételes esetben, ha az átutalási megbízás a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása után kerül a rendszerbe, és még azon, a rendszer szabályai szerint meghatározott munkanapon teljesül, az átutalási megbízás kizárólag akkor érvényesíthető jogi úton és lehet kötelező harmadik személyekre nézve, ha az elszámolás után a rendszer üzemeltetője bizonyítja, hogy nem volt tudomása, és nem is kellett, hogy tudomása legyen az ilyen eljárás megindulásáról	Abban a kivételes esetben, ha az átutalási megbízás a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása után kerül a rendszerbe, és még azon, a rendszer szabályai szerint meghatározott munkanapon teljesül, az átutalási megbízás kizárólag akkor érvényesíthető jogi úton és lehet kötelező harmadik személyekre nézve, ha az elszámolás után az adott rendszer üzemeltetője bizonyítja, hogy nem volt tudomása, és nem is kellett, hogy tudomása legyen az ilyen eljárás megindulásáról
---	---

Indokolás – Lásd a vélemény (6) bekezdését

A Bizottság által javasolt szöveg ⁽¹⁾	Az EKB által javasolt szöveg ⁽²⁾
6. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv módosítása, a 3. cikk új (4) bekezdése	
3. cikk (4) Az interoperábilis rendszerek esetében minden rendszer saját szabályai szerint határozza meg a rendszerbe való bekerülés időpontját. Egy rendszernek a bekerülés időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják.	3. cikk (4) Az interoperábilis megoldások esetében minden rendszer saját szabályai szerint határozza meg a rendszerbe való bekerülés időpontját. Egy rendszernek a bekerülés időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják. annak biztosítására, hogy az interoperábilis megoldásokban részt vevő valamennyi rendszer szabályai e tekintetben a lehető legnagyobb mértékben össze legyenek hangolva. Amennyiben az érintett rendszer szabályai azt kifejezetten nem írják elő, egy rendszernek a bekerülés időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják.
<i>Indokolás – Lásd a vélemény 5.1. bekezdését</i>	
7. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv módosítása, 5. cikk	
5. cikk Az átutalási megbízást sem a rendszer résztvevője, sem pedig harmadik fél nem vonhatja vissza a rendszer működési szabályai által meghatározott időpont után. Interoperábilis rendszerek esetében minden rendszer saját szabályai szerint határozza meg rendszerében a visszavonás időpontját. Egy rendszernek a visszavonás időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják.	5. cikk Az átutalási megbízást sem a rendszer résztvevője, sem pedig harmadik fél nem vonhatja vissza a rendszer működési szabályai által meghatározott időpont után. Interoperábilis megoldások esetében minden rendszer saját szabályaiban szerint határozza meg rendszerében a visszavonás időpontját. Egy rendszernek a visszavonás időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják. a visszavonás időpontját, annak biztosítása érdekében, hogy az interoperábilis rendszerekben részt vevő valamennyi rendszer szabályai e tekintetben a lehető legnagyobb mértékben össze legyenek hangolva. Amennyiben az érintett rendszer szabályai azt kifejezetten nem írják elő, egy rendszernek a visszavonhatatlanság időpontjára vonatkozó szabályait a vele interoperábilis más rendszerek szabályai nem befolyásolják.
<i>Indokolás – Lásd a vélemény 5.1. bekezdését</i>	
8. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének módosítása	
9. cikk (1) Egy rendszert vagy egy résztvevőt valamely rendszerrel kapcsolatban nyújtott biztosítékhoz fűződően megillető jogokat és a tagállamok központi bankjainak vagy az Európai Központi Banknak a nekik nyújtott biztosítékhoz fűződő jogait nem érinti a tagállamok központi bankjai vagy az Európai Központi Bank számára biztosítékot nyújtó résztvevővel vagy partnerrel szemben indított fizetéseképtelenségi eljárás. E biztosítékok csak az általuk biztosított követelések kielégítésére használhatók fel.	9. cikk (1) Egy rendszer-üzemeltetőt vagy egy résztvevőt valamely rendszerrel kapcsolatban nyújtott biztosítékhoz fűződően megillető jogokat és a tagállamok központi bankjainak vagy az Európai Központi Banknak vagy bármely más harmadik személynek – beleértve például az ilyen résztvevő vagy fél leányvállalatát – a nekik nyújtott biztosítékhoz fűződő jogait nem érinti a tagállamok központi bankjai vagy az Európai Központi Bank számára biztosítékot nyújtó résztvevővel vagy partnerrel szemben indított fizetéseképtelenségi eljárás. E biztosítékok csak az általuk biztosított követelések kielégítésére használhatók fel.
<i>Indokolás – Lásd a vélemény (2) bekezdését</i>	

A Bizottság által javasolt szöveg ⁽¹⁾	Az EKB által javasolt szöveg ⁽²⁾
9. módosítás Az irányelvtervezet 1. cikke A 98/26/EK irányelv 10. cikkének módosítása	
10. cikk A tagállamok megállapítják, mely rendszerek és rendszer-üzemeltetők tartoznak az irányelv hatálya alá, és erről értesítik a Bizottságot, valamint tájékoztatják a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően általuk kijelölt hatóságokról. A rendszer-üzemeltető értesíti a tagállamot, mely ország joga irányadó a rendszer résztvevőire, ideértve az esetleges közvetett résztvevőket is, illetve a bekövetkezett változásokról is.	10. cikk A tagállamok vagy az EKB jogi aktusa által létrehozott rendszerek esetében az EKB megállapítják, mely rendszerek és rendszer-üzemeltetők tartoznak az irányelv hatálya alá, és erről értesítik a Bizottságot, valamint tájékoztatják a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően általuk kijelölt hatóságokról. A rendszer-üzemeltető értesíti a tagállamot, mely ország joga irányadó a rendszer résztvevőire, ideértve az esetleges közvetett résztvevőket is, illetve a bekövetkezett változásokról is. A második albekezdésében előírtak jelzésén túlmenően a tagállamok felügyeleti vagy engedélyezési követelményeket írhatnak elő a joghatóságuk alá tartozó rendszer-üzemeltetőknek. Azt is biztosítani kell, hogy az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok felülvizsgálási hatásköreit tiszteletben tartsák. A jogos érdekekkel rendelkezők tájékoztatást kérhetnek az intézménytől azon rendszerekről, amelyekben az részt vesz, valamint a rendszerek működésére irányadó főbb szabályokról.
<i>Indokolás – Lásd a vélemény (6) bekezdését</i>	
10. módosítás A 2002/47/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdése c) pontjának módosítása	
2. cikk (1) bekezdés c) pont c) „értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás”: olyan megállapodás, amely szerint a biztosíték nyújtója a biztosíték elfogadójának javára vagy neki szóló értékpapír útján nyújt pénzügyi biztosítékot, és amely esetében a pénzügyi biztosíték teljes tulajdonjoga a biztosíték nyújtójánál marad, amikor az értékpapírhoz fűződő jogot létrehozzák;	2. cikk (1) bekezdés c) pont c) „értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás”: olyan megállapodás, amely szerint a biztosíték nyújtója a biztosíték elfogadójának javára vagy neki szóló értékpapír útján nyújt pénzügyi biztosítékot, és amely esetében a pénzügyi biztosíték teljes tulajdonjoga vagy az ahhoz fűződő teljes rendelkezési jog a biztosíték nyújtójánál marad, amikor az értékpapírhoz fűződő jogot létrehozzák;
<i>Indokolás – Lásd a vélemény (9) bekezdését</i>	
11. módosítás A 2002/47/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdése e) pontjának módosítása	
2. cikk (1) bekezdés e) pont e) „pénzügyi instrumentum”: részvények vagy más, részvényekkel, kötvényekkel, illetve az adósságpapírok más formáival egyenértékű egyéb értékpapír, amennyiben ezek a tőkepiacon átruházhatók, és bármilyen más értékpapír, amelyekkel rendszeresen kereskednek és amelyek jogot biztosítanak ilyen részvények, kötvények és más értékpapírok megszerzésére jegyzés, vétel vagy csere útján, vagy amelyek pénzügyi számlához vezetnek (a fizetőeszközök kivételével), beleértve a kollektív befektetési vállalkozások jegyeit, a pénzügyi instrumentumokat és az előzőek bármelyikére vonatkozó követeléseket vagy az azokban fennálló jogokat;	2. cikk (1) bekezdés e) pont e) „pénzügyi instrumentum”: részvények vagy más, részvényekkel, kötvényekkel, illetve az adósságpapírok más formáival egyenértékű egyéb értékpapír, amennyiben ezek a tőkepiacon átruházhatók, és bármilyen más értékpapír, amelyekkel rendszeresen kereskednek és amelyek jogot biztosítanak ilyen részvények, kötvények és más értékpapírok megszerzésére jegyzés, vétel vagy csere útján, vagy amelyek pénzügyi számlához vezetnek (a fizetőeszközök kivételével), beleértve a kollektív befektetési vállalkozások jegyeit, a pénzügyi instrumentumokat és az előzőek bármelyikére vonatkozó követeléseket vagy az azokban fennálló jogokat, valamint az irányelvben előírt mértékben a hitelköveteléseket;
<i>Indokolás – Lásd a vélemény (9) bekezdését</i>	

A Bizottság által javasolt szöveg ⁽¹⁾	Az EKB által javasolt szöveg ⁽²⁾
12. módosítás Az irányelvtervezet 2. cikkének (3) bekezdése A 2002/47/EK irányelv 3. cikkének módosítása	
3. cikk Új albekezdés Amikor hitelköveteléseket pénzügyi biztosítékként nyújtanak, a tagállamok nem követelik meg, hogy egy pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásban pénzügyi biztosítékként történő nyújtásuk létrejötte, érvényessége vagy bizonyítékként történő felhasználhatósága bármiféle alaki követelmény teljesítésétől függjön, amilyen például a biztosítékként nyújtott hitelkövetelés adósának nyilvántartásba vétele vagy értesítése	3. cikk Új albekezdés Amikor hitelköveteléseket pénzügyi biztosítékként nyújtanak, a tagállamok nem követelik meg, hogy egy pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásban pénzügyi biztosítékként történő nyújtásuk létrejötte, érvényessége vagy bizonyítékként történő felhasználhatósága bármiféle alaki követelmény teljesítésétől függjön, amilyen például a biztosítékként nyújtott hitelkövetelés adósának nyilvántartásba vétele vagy értesítése, illetve annak birtokba adása
<u>Indokolás</u> – Lásd a vélemény (9) bekezdését	
(¹) A szövegben áthúzott betűvel szedve szerepelnek az EKB által törölni javasolt részek. (²) A szövegben vastag betűvel szedve szerepelnek az EKB által beillesztetni javasolt új szöveg. (*) Ezt a kifejezést kell használni minden más esetben, amikor a 98/26/EK irányelvben az „alakszerű megállapodás” kifejezés előfordul.	